

POSTANOWIENIE

Dnia 23 kwietnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący Sędzia SA:	Jan Gibiec
Sędzia SA:	Adam Jewgraf (spr.)
Sędzia SA:	Sławomir Jurkowicz

po rozpoznaniu w dniu 23 kwietnia 2012 r. na posiedzeniu niejawnym we Wrocławiu

sprawy z powództwa **T. O.**

przeciwko **Skarbowi Państwa – Ministrowi Skarbu Państwa**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek zażalenia powódki

na postanowienie Sądu Okręgowego w Opolu

z dnia 25 stycznia 2012 r. sygn. akt I C 392/11

p o s t a n a w i a: uchylić zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy odrzucił pozew powódki o pozbawienie wykonalności, opisanych tytułów wykonawczych, skierowany przeciwko Ministrowi Skarbu Państwa. Jak Sąd wskazał pozwany Minister Skarbu Państwa nie posiada osobowości prawnej a z treści pozwu nie wynikało by kierowany był on przeciwko Skarbowi Państwa, który nie został wskazany ani w petitum pozwu ani też w jego uzasadnieniu. Ponieważ Sąd nie był władnym decydować za powódkę kto ma być stroną sporu, a wskazana była jednostka organizacyjna nie posiadająca zdolności sądowej, przeto pozew podległ odrzuceniu (art. 199 § 1 pkt 3 kpc).

W złożonym zażaleniu od powyższego postanowienia powódka wносиła o jego uchylenie. Skarżąca zarzuciła m.in. Sądowi, iż nie wzywał ją do dokładnego ustalenia adresu strony pozwanej i nie doręczona została jej również odpowiedź na pozew, co pozwoliłoby jej dokonać przekształcenia strony pozwanej. W zażaleniu określiła już stronę pozwaną jako Skarb Państwa – Ministra Skarbu Państwa.

Strona pozwana, reprezentowana przez Prokuratorię Generalną, wносиła o oddalenie zażalenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie uznać należało za uzasadnione, choć nie wszystkie zawarte w nim zarzuty były trafne.

Podstawowym zagadnieniem w sprawie było rozstrzygnięcie kwestii zastosowania art. 199 § 1 pkt 3 kpc, co prowadziłoby do odrzucenia pozwu. Jest sporne, że Minister Skarbu jest jedynie organem jednostki organizacyjnej

Skarbu Państwa, i osobowości prawnej jak i zdolności sądowej nie posiada. Oznaczenie zatem strony pozwanej jako Ministra Skarbu państwa uzasadniać by mogło odrzucenie pozwu na podstawie art. 199 § 1 pkt 3 kpc, gdyż powództwo skierowane winno być do tego podmiotu, który ma osobowość prawną i zdolność sądową. Przemawia za tym dodatkowo treść art. 202 zd. drugie kpc.

W okolicznościach sprawy zastosowanie rygoru z art. 199 § 1 pkt 3 kpc nie jawi się jednakże jednoznacznie. W pewnym sensie zauważyć należy, iż z treści pozwu wynika, iż zamiarem powódki były wystąpienie z powództwem opozycyjnym przeciwko podmiotowi władzy publicznej, który na podstawie wskazanych tytułów wykonawczych egzekwuje w postępowaniu egzekucyjnym należności z tytułów owych wynikające. Powódka przy tym ani z pozwu, ani też w innych pismach prasowych jednoznacznie nie wskazywała aby Minister Skarbu Państwa był osobnym od Skarb Państwa pozywanym przez nią podmiotem, co błędnie wywodzi Sąd Okręgowy.

Na karcie 14 akt sprawy znajduje się przy tym pismo o przekazaniu akt sprawy egzekucyjnej wierzyciela Skarbu Państwa – Ministrowi Skarbu Państwa przeciwko dłużnikowi T. O.. Odpowiadając przy tym na wezwanie Sądu Rejonowego (...) (do którego sprawa pierwotnie wpłynęła) do wskazania aktualnej sytuacji majątkowej dla celów rozpoznania wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, powódka pismem z dnia 12.05.2011 r. (k. 19) cofając wniosek oznaczyła stronę pozwaną jako Skarb Państwa – Minister Skarbu Państwa. Stwierdzając swą niewłaściwość rzeczową Sąd Rejonowy (...), w postanowieniu z dnia 28.06.2011 r., przekazując sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Opolu (k-24) określił – najwyraźniej w ślad za powódką, stronę pozwaną jako Skarb Państwa – Minister Skarbu Państwa.

Odnosząc się do przedstawionych powyżej okoliczności stwierdzić należy, iż przepis art. 202 zd 2 kpc, w przypadku zaistnienia wątpliwości, obliłował Sąd Okręgowy w pierwszej mierze do podjęcia z określonych czynności procesowych, zmierzających do wyjaśnienia określenia przez powódkę strony pozwanej (choć wydaje się, że już to uprzednio uczyniła). Rzeczą Sądu było ewentualnie udzielić przy tym powódce, działającej bez zawodowego pełnomocnika, stosownie do treści art. 5 kpc niezbędnych pouczeń czego jednakże Sąd zaniechał. Podstawa natomiast zastosowania normy art. 199 § 1 pkt 2 kpc istniałaby jedynie wówczas, gdyby mimo tego powódka nadal wskazywała pozwanego Ministra Skarbu Państwa twierdząc, że jest to podmiot odrębny od Skarbu Państwa. Tymczasem w złożonym zażaleniu, powódka jednoznacznie już określiła stronę pozwaną jako Skarb Państwa – Minister Skarbu Państwa, czyniąc przy tym słuszny zarzut Sądowi I instancji, iż ten nie dał jej możliwości do określenia strony pozwanej, w sytuacji zaistnienia w tej kwestii wątpliwości. Gdy go tego doda się, wskazywane wyżej, także określenie strony pozwanej przez powódkę już na etapie postępowania przed Sądem Rejonowym (...), wniosek Sądu Okręgowego o pozwaniu przez powódkę wyłącznie Ministra Skarbu Państwa, w okolicznościach sprawy, uznać należy za chybiony.

Dodać należy, iż zajmując stanowisko co do możliwości zastosowania art. 199 § 1 pkt 3 kpc Sąd Okręgowy bezkrytycznie przyjął pogląd wyrażony przez Prokuratorię Generalną zawarty w odpowiedzi na pozew, a wyrażony, jak się wydaje bez dostatecznej znajomości okoliczności i akt sprawy.

Z tych przyczyn zaskarżone postanowienie nie mogło się ostać i na podstawie art. 386 § 4 kpc w zw. z art. 397 § 3 kpc, podlegało uchyleniu.

mw